

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Mile Novaković v. Croația* - [73544/14](#)**

Hotărârea din 17.12.2020 [Secția I]

Articolul 8

Articolul 8-1

Respectarea vieții private

Concedierea nejustificată a unui profesor de origine etnică sârbă pentru că nu a utilizat croata standard la ore și pentru că a fost considerat incapabil să se adapteze, fiind aproape de vârsta de pensionare: *încălcare*

În fapt – Reclamantul, fost profesor de origine etnică sârbă, a fost concediat din funcția sa ocupată în cadrul unei școli secundare din Slavonia de Est (Croația), pentru că nu a utilizat limba croată standard atunci când predă. Acesta avea 55 de ani și 29 de ani lucrați. El a contestat fără succes concedierea. După ce a murit, succesorii săi i-au menținut cererea în fața Curții.

În drept – Articolul 8:

(a) Aplicabilitatea articolului 8

Motivul direct al concedierii reclamantului a fost utilizarea limbii sârbe în munca sa de zi cu zi de profesor, ca și presupusa lui incapacitate de a-și adapta limba de predare la condițiile postului ocupat, din cauza vârstei. Limba vorbită de o persoană face parte, în mod necesar, din identitatea etnică a persoanei, fapt care constituie un aspect esențial al vieții private a persoanei. Mai mult, vârsta face parte din identitatea fizică a persoanei. Ambele motive au stat la baza măsurilor contestate. Prin urmare, articolul 8 era aplicabil în privința faptelor acestui caz, dată fiind abordarea bazată pe motive a Curții (*Denisov v. Ucraina*).

(b) Dacă a existat o ingerință justificată în articolul 8

Concedierea reclamantului a echivalat cu o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private. Ingerința era prevăzută de lege și urmarea scopul legitim al „protecției drepturilor altora”, și anume a dreptului elevilor care frecventau școala la educație în limba croată. Problema constă în caracterul „necesar într-o societate democratică” al ingerinței.

Dreptul național permitea educația în limbile minorităților naționale, în conformitate cu standardele relevante ale dreptului internațional, care obligau statul reclamat să promoveze, între altele, prezervarea limbilor minorităților naționale. În această privință, presupusa limbă de instruire în școală la acea dată nu era o chestiune precisă. Tribunalele naționale au avut dificultăți în a stabili limba în care se presupunea că trebuia să predea reclamantul. De vreme ce în baza dreptului național, ca regulă generală, toate școlile trebuiau să asigure ore în limba croată, având în vedere caracterul specific al procesului de reintegrare pașnică din regiune, unele școli din Slavonia de Est ofereau la acea dată o educație în limbile minoritare, inclusiv în limba sârbă. În cadrul școlii în discuție, a fost emisă o directivă verbală care stabilea că toate orele ar trebui predate exclusiv în limba croată cu doar o lună înainte de inspecția relevantă, care a condus la concedierea reclamantului.

Inspecția a avut loc doar în privința profesorilor de origine etnică sârbă, ca urmare a unei plângeri anonime venite din partea unor elevi de origine croată. Niciun profesor de origine croată nu a fost supus unei inspecții pentru a se stabili dacă utilizarea limbii lor în timpul orelor a corespuns standardelor sau dacă aceștia au respectat celelalte norme legale atunci când își exercitau obligațiile de predare. Odată ce plângerea elevilor a fost formulată doar împotriva profesorilor de origine sârbă, în contextul perioadei

de după război, selectarea unui grup precis de persoane pe baza limbii vorbite, care era strâns legată de originea lor etnică, putea naște în mod justificat o problemă de compatibilitate cu interzicerea discriminării, garantată atât de Convenție, cât și de Constituția Republicii Croația.

Fără a submina importanța scopului urmărit de Guvern (protecția dreptului elevilor de a avea parte de educație în limba croată) și importanța sa în contextul precis al regiunii la acea dată, nu a fost avută în vedere nicio alternativă la concediere care să-i fi permis reclamantului să-și pună în acord modul de predare cu legislația în vigoare.

În primul rând, prevederile legale naționale care reglementau inspecțiile în învățământ stabileau posibilitatea emiterii unui ordin în privința unui profesor, în vederea corectării neregulilor din activitatea sa într-o perioadă definită de timp. Nimic din decizia inspectoarei în cazul reclamantului nu a justificat de ce aceasta a ales aplicarea unei măsuri mai stricte care a constat în interdicția aplicată reclamantului privind prestarea muncii sale, care a interferat cu drepturile sale de o manieră semnificativă.

În al doilea rând, în baza dreptului național în domeniul muncii, în cazuri de concediere din motive personale, angajatorul era obligat să-i asigure angajatului o instruire suplimentară sau pregătirea necesară pentru o altă funcție, atât timp cât nu se putea demonstra că o asemenea instruire sau recalificare era respinsă, pur și simplu, de școală, din motive de vârstă sau de vechime în muncă a reclamantului. Mai mult, nici școala, nici tribunalele naționale nu au oferit o explicație detaliată și convingătoare pentru faptul că vârsta reclamantului ar constitui un impediment insurmontabil ca acesta să-și ajusteze planul de învățământ astfel încât să poată preda în limba croată standard, chiar dacă sarcina probei îi revenea angajatorului.

Atunci când invocau motive ca vârsta sau incapacitatea de recalificare a unui angajat, pentru a evita orice aparență de arbitrar, angajatorul și autoritățile naționale competente trebuiau să ofere motive adecvate și convingătoare pentru orice asemenea concluzie. Totuși, autoritățile naționale nu au făcut-o, în contextul unui standard nou adoptat în școală. Dată fiind legătura indubitabilă dintre cele două limbi și faptul că reclamantul a trăit și a lucrat în Croația în cea mai mare parte a vieții sale profesionale, era dificil să se înțeleagă de ce nu a fost avută în vedere opțiunea de a-i oferi o pregătire suplimentară în limba croată standard.

Dat fiind contextul precis de după război al regiunii Slavonia de Est la acea dată, cele menționate au fost suficiente pentru a se conchide că concedierea reclamantului nu a corespuns unei nevoi sociale imperioase și că nu a fost proporțională cu scopul urmărit.

Concluzie: încălcare (șase voturi la unu).

Articolul 41: 5,000 EUR în privința prejudiciului moral.

(Vezi și *Travaš v. Croația*, [75581/13](#), 4 octombrie 2016, [Nota informativă 200](#); *Denisov v. Ucraina* [MC], [76639/11](#), 25 septembrie 2018, [Nota informativă 221](#))